

# WIJ DRAAIEN ER NIET VOOR OP WE WON'T PAY

## Nieuwe Europese begrotingsregels: het ABVV zegt NEE

**ABVV**

f X @ @vakbondABVV

Op Europees niveau wordt onderhandeld over nieuwe begrotingsregels waaraan de lidstaten zich moeten houden vanaf 2025. Die strakke en starre regels zijn een wurggreep voor overheidsinvesteringen. In een becijferde studie van april 2024 bevestigt het Europees Vakverbond dat als België deze regels toepast, ons land cruciale investeringen in ziekenhuizen en scholen niet zal kunnen doen. En dan nog zonder rekening te houden met de belangrijke investeringen in de klimaattransitie, die ook onmogelijk worden. Deze nieuwe brute bezuinigingskuur zal onze sociale zekerheid, onze openbare diensten en onze inkomens aantasten.

Europa geeft het kader aan voor de begrotingen van de lidstaten, zoals in de Maastrichtnormen: een schuldgraad van maximaal 60% van het bbp, een begrotingstekort van maximaal 3% van het bbp. Tijdens de voorbij crisissen zoals corona, werden die normen soepel toegepast. Nu wil men die opnieuw strenger opleggen. Vooral de lidstaten met een hoge schuldgraad (meer dan 90% van het bbp, zoals in ons land, maar ook Frankrijk, Italië, Spanje, Portugal, Griekenland...) dreigen daarvan het slachtoffer te worden. De EU legt een termijn van 4 jaar op om de schuld op een neerwaarts pad te krijgen en het begrotingstekort terug te brengen ver onder de 3%.

Voor ons land zou dat neerkomen op een zware begrotingsinspanning van 30 miljard tegen 2028 (7 miljard in 2025, 14 miljard in 2026, 21 miljard in 2027, en 28 miljard in 2028). Die bezuiniging kan gespreid worden over 7 jaar als België akkoord gaat met de voorgestelde 'structurele hervormingen'.

De federale begrotingsuitgaven bedragen 274 miljard. De helft daarvan zijn uitgaven in onze sociale zekerheid. Het staat dus in de sterren geschreven dat de sociale uitkeringen en de terugbetalingen voor gezondheidszorg in het vizier zullen komen. De rechtse partijen lieten al meerdere proefballonnetjes op als 'structurele hervormingen': beperken in de tijd van werkloosheidsuitkeringen, sociale uitkeringen niet langer aanpassen aan de welvaart, een "echte" hervorming van de pensioenen, bezuinigingen in de gezondheidszorg. Verdere verhogingen van de minimumlonen worden dan onmogelijk.

# Het ABVV heeft een alternatief

## 1 Een gezond begrotingsbeleid is nodig, maar er is geen reden tot paniekzaaij.

Onze schuldgraad is vooral opgelopen begin de jaren 80 toen hoge begrotingstekorten werden opgetekend net toen de internationale rentes historisch hoog waren en de inflatie laag. Tegen 2007 was de schuldgraad gedaald tot 87%. Maar toen kwam eerst de bankencrisis en daarna de coronacrisis, met de redding van twee banken en het verlenen van massale overheidssteun aan bedrijven. De overheidsschuld stagneert nu op 105% van het bbp, maar dat is niet te wijten aan slecht beheer! We hebben het geld niet langs deuren en vensters buitengesmeten. Dat we kwistig geld uitgaven, is een mythe die de rechtse bezuinigingspraatjes dient.

Het is wel zo dat de crisismaatregelen (vaccinatiecampagnes, tijdelijke werkloosheidsuitkeringen voor overmacht 'corona', steun aan bedrijven) en de zogenaamde taxshift van de rechtse regering Michel-De Wever in 2016, waarbij de werkgeversbijdragen aan de RSZ met 4 miljard werden verlaagd, er voor gezorgd hebben dat het begrotingstekort sterk opliep.

Het ABVV wil het tekort niet laten oplopen en van de schuld geen bodemloze put maken. Maar begrotingsinspanningen moeten worden gespreid over een langere termijn en vooral uitgaan van verstandige, evenwichtige en sociale keuzes.

## 2

De regeringen moeten resoluut de kaart trekken van investeringen in duurzame groei en productiviteitstoename. Op die manier wordt de groei versterkt en neemt het relatieve gewicht van de schuld af. **We moeten uit de schuld groeien.** We moeten de schuld beheersen en het tempo reguleren waarin we de schuld afbouwen. De Europese begrotingsregels moeten daarom productieve investeringen in infrastructuur, onderwijs en zorg uit de begrotingsnormen van de lidstaten halen. Zelf moet de EU ruimte maken voor investeringen

## 3

Een **meer efficiënte inzet van overheidsmiddelen** is voor ons geen taboe, als daarbij een **sociale logica** wordt gehanteerd en het bedrijfsleven voor zijn verantwoordelijkheid wordt geplaatst door minder kosten af te wentelen op de gemeenschap en de werknemers. Denken we maar aan de RSZ-bijdrageverminderingen onder de vorm van plusplannen of de hoge prijs voor geneesmiddelen die de farmaceutische industrie aanrekent in het kader van de gezondheidszorg (gedeeltelijk terugbetaald door de gemeenschap). België is de kampioen loonsubsidies voor bedrijven. Vandaag is er geen ruimte meer voor lineaire, onvoorwaardelijke verminderingen van de sociale bijdragen.

## 4

Wat we nodig hebben is een **rechtvaardige fiscaliteit**, een belastingstelsel dat bijdragen eerlijk verdeelt én bijkomende inkomsten verzekert. Daarom verzetten we ons tegen de nieuwe begrotingsregels die louter de uitgavenkant viseren met een uitgavennorm. Toekomstige regeringen moeten werk maken van een echte belastinghervorming die de bijdragen eerlijk herverdeelt. De OESO heeft het aangetoond: er is geen reden om inkomsten uit kapitaal minder te belasten dan inkomsten uit arbeid. Het is dan ook tijd om een hogere bijdrage in te voeren voor vermogenden en voor bedrijven die superwinsten maken, onder andere door een belasting op de grootste vermogens en de meerwaarden op aandelen.

## 5

De opdracht van de staat en de regering omvat onder meer het **verzekeren van kwaliteitsvolle, betaalbare en toegankelijke diensten**. De problemen in de gevangenissen of de kinderopvang bewijzen waartoe onder-investering in openbare diensten leidt. Er kan in geen geval geraakt worden aan de pijlers van onze welvaartstaat. **We willen een sterke sociale zekerheid.** De vergrijzing is een gegeven: gezondheidszorg en pensioenen zullen bijkomende middelen vergen. Trouwens, in tegenstelling tot wat rechts wil doen geloven, zijn onze uitgaven voor sociale bescherming niet 'buitensporig'. Ze zijn vergelijkbaar met buurlanden als Duitsland en Nederland, en als je rekening houdt met alle sociale uitgaven - zowel publiek als privé - zakken we nog verder in de uitgavenranglijst.

Tenslotte: onze koopkracht. Het is net door tijdelijke werkloosheid, het uitgebreide sociaal energietarief, verlaagde BTW op energie en de automatische indexering van lonen en uitkeringen dat we sneller uit het dal zijn gekropen en onze groeicijfers beduidend hoger zijn dan in de eurozone.

Daarom blijft het ABVV, samen met het Europees Vakverbond, zich verzetten tegen de plannen op de tafel van de Raad van regeringsleiders en het Europees Parlement. We dringen er bij de politieke partijen en Europarlementsleden verder op aan om de plannen niet goed te keuren tijdens een plenaire stemming op 23 en 24 april in het Europees Parlement.

# Pensioenen

Gepensioneerden komen moeilijk rond.

Veel mensen komen niet aan 45 jaren loopbaan. Veel mensen, en al zeker in zware beroepen, houden hun werk niet vol. Veel mensen halen de pensioenleeftijd niet.

Worden de nieuwe brute Europese bezuinigingsregels gestemd, dan moet ons land 30 miljard vinden tegen 2028. Een pensioenhervorming die het lot van gepensioneerden verbetert heeft dan geen kans op slagen.

## 30 miljard dat is

- ➔ bijna de **helft** van alle **pensioenuitgaven** (69 miljard euro per jaar)
- ➔ bijna **2 keer** het totale budget van **overheidspensioenen** (13,7 miljard euro per jaar)

Met rechts beleid krijgen de pensioenen en gepensioneerden de rekening toegestopt. Met links beleid doen we de rekeningen kloppen door het geld te halen waar het zit.

Iedereen verdient een deftig pensioen op waardige leeftijd.



[socialersterker.be](https://socialersterker.be)

**ABVV**

**WIJ DRAAIEN ER NIET VOOR OP  
WE WON'T PAY**

# Openbare diensten

Wegen, bussen en trams, scholen, kinderopvang, ziekenhuizen... Dagelijks hebben we openbare diensten nodig. Worden de nieuwe bruto Europese bezuinigingsregels gestemd, dan moet ons land 30 miljard euro vinden tegen 2028.

## 30 miljard dat is

- ➔ **meer** dan het jaarlijks budget voor **onderwijs**
- ➔ **7 keer** de jaarlijkse overheidssteun aan de **spoorwegen**
- ➔ **10 keer** het jaarlijks budget van de **federale en lokale politie**

Zorg, onderwijs, veiligheid, mobiliteit ... We rekenen op openbare diensten. Met rechts beleid wordt er gesnoeid en geprivatiseerd in onze openbare diensten. Met links beleid blijven ze ons dagelijks leven vergemakkelijken.



[socialersterker.be](https://socialersterker.be)

**ABVV**

**WIJ DRAAIEN ER NIET VOOR OP  
WE WON'T PAY**

# Gezondheidszorg

Veel mensen stellen nu al medische zorg uit omdat ze de factuur vrezen. Uitgaven voor gezondheidszorg slorpen een serieus deel van het gezinsbudget op. Rusthuizen zijn bijna onbetaalbaar. Huisartsen zijn overbevroegd.

Worden de nieuwe brute Europese bezuinigingsregels gestemd, dan moet ons land 30 miljard euro vinden tegen 2028.

## 30 miljard dat is

- ➔ **3 keer** het jaarlijks budget voorzien voor **ziekenhuizen**
- ➔ **2 jaar aan terugbetalingen** van patiënten van dokters, tandartsen, kinesisten, logopedisten, verloskundigen, wijkgezondheidscentra, psychologen

Met rechts beleid krijgt de gezondheidszorg de rekening toegestopt. Met links beleid doen we de rekeningen kloppen door het geld te halen waar het zit.

Iedereen heeft recht op kwaliteitsvolle gezondheidszorg.



[socialersterker.be](https://socialersterker.be)

**ABVV**

**WIJ DRAAIEN ER NIET VOOR OP  
WE WON'T PAY**

# Lonen

De bedrijfswinsten schieten de hoogte in. De lonen en pensioenen houden, ondanks de automatische indexering, geen gelijke tred. Die automatische indexering wordt voortdurend in vraag gesteld door rechts en de werkgevers.

Worden de nieuwe brute Europese bezuinigingsregels gestemd, dan moet ons land 30 miljard euro vinden tegen 2028. Dat is het perfecte excuus om eerst de lonen van ambtenaren niet te indexeren... en vervolgens ook de lonen van de werknemers. De laatste schijf van de verhoging van het minimumloon (50 euro netto in 2026) komt zo in het gedrang. Hetzelfde geldt voor de welvaartsenveloppe, het budget waarmee de sociale uitkeringen verhoogd worden.

## 30 miljard dat is

- **3 keer** het jaarlijks budget voor **alle lonen van de departementen** Justitie, Defensie en de federale politie en alle andere federale ambtenaren (loonbudget federale ambtenaren = 10,2 miljard euro)

Met rechts beleid komen lonen en uitkeringen bovenaan het lijstje om te bevrozen. Met links beleid moet een belastinghervorming de staatsinkomsten op een eerlijke manier verhogen, door het geld te halen waar het zit.



[socialersterker.be](https://socialersterker.be)

**ABVV**

**WIJ DRAAIEN ER NIET VOOR OP  
WE WON'T PAY**

# Staatschuld

## We leven niet boven onze stand

### **De Belgische staatsschuld bedraagt 106% van het bbp. Is dat erg?**

Eigenlijk... niet. Japan heeft een schuld van 266% van het bbp, de Verenigde Staten een schuld van 125 % van het bbp. Hun economie draait erg goed. Binnen de Europese Unie behoren we tot de zes landen met de hoogste schuldenlast, samen met Frankrijk (111%), Portugal (107%), Spanje (109%), Italië (140%) en Griekenland (166%). Vergeet echter niet dat wanneer een staat schulden maakt, dit betekent dat er geïnvesteerd wordt. In de infrastructuur van het land, in openbare goederen en diensten, in steun voor het bedrijfsleven en het economisch weefsel.

### **Hoe hebben we de grens van 100% kunnen overschrijden?**

De schuldgraad van België is vooral in de jaren 1980 sterk gestegen, een periode met grote begrotingstekorten. Sindsdien is de schuldgraad nooit meer gedaald naar het oude niveau. België heeft tot 2019, vóór covid, altijd primaire overschotten geboekt. Maar door de hoge rentelasten op de schuld waren er nauwelijks "echte" overschotten.

Ondanks de financiële crisis en de gezondheids crisis, waarvoor noch de regeringen noch de bevolking verantwoordelijk zijn, is de schuldgraad stabiel gebleven op ongeveer 105%. Als de begroting al die jaren slecht beheerd was, als we het geld zo kwistig hadden uitgegeven, zoals de liberalen ons willen doen geloven, dan zou dat percentage van 105% letterlijk explosief gestegen zijn.

Onze Belgische overheid voorziet de sociale bescherming van ons allemaal. Dit heeft ons in staat gesteld om de crisissen minder slecht te doorstaan dan elders en heeft als een sociale schokdemper gewerkt. Onze sociale bescherming is niet duurder dan in de buurlanden, waar mensen soms een private verzekering moeten betalen om dezelfde dekking te krijgen, en waar het armoedecijfer is gestegen als gevolg van de economische crisis en de gezondheids crisis, wat weer andere kosten voor de samenleving met zich meebracht. De mensen hebben niet boven hun stand geleefd! De Belgische regeringen hebben geen geld over de balk gegooid. Dat is een mythe die enkel in dienst staat van de rechtse bezuinigingsretoriek, die erop gericht is om zo snel mogelijk te privatiseren en de rol van de staat af te bouwen.

**ABVV**

**WIJ DRAAIEN ER NIET VOOR OP  
WE WON'T PAY**

## Waarom moeten we naar een schuldgraad van 60% van het bbp en een begrotingstekort van maximaal 3%?

Deze verplichtingen hebben geen economische basis. Ze zijn sinds 1992 opgelegd door de Europese Unie, bij de oprichting van de eurozone (Verdrag van Maastricht). Deze normen werden verondersteld de financiële en monetaire stabiliteit te waarborgen.

Sindsdien hebben talrijke studies echter aangetoond dat deze normen volstrekt willekeurig zijn. Het is bijvoorbeeld niet bewezen dat schuld niveaus van meer dan 60% leiden tot lagere economische groei. Ze zijn te eenvormig (identiek voor alle landen), te star (ze houden geen rekening met specifieke omstandigheden) en te anticyclisch (ze verzwaren economische crisissen).

## Wat stelt het ABVV voor?

Een positief begrotingstraject aanhouden door het begrotingstekort onder controle te houden: jazer. Maar niet aan het beklemmend tempo dat Europa oplegt (van 30 miljard tegen 2028). En niet alleen door de overheidsuitgaven te verlagen. De inkomsten moeten deel uitmaken van de oplossing. Met een belastinghervorming die een grotere bijdrage van het kapitaal vooropstelt en een beperking van de overheidssteun aan bedrijven, waarbij rekening wordt gehouden met de werkelijke behoeften.

### Onze voorstellen

- ➔ Progressieve **vermogensbelasting** = 10 miljard euro/jaar
- ➔ Hervorming van de **taxshift** regering-Michel = 4,4 miljard euro/jaar
- ➔ **Beperken** in de tijd van de **RSZ-bijdragekorting** eerste aanwerving = 300 miljoen euro/jaar



[socialersterker.be](https://socialersterker.be)



Bekijk de **video** van onze actie op 12 maart

# ABVV

# WIJ DRAAIEN ER NIET VOOR OP WE WON'T PAY